

IMPULS DE LA DONA EN LES CARRERES STEM

Més de 600 #científiques lluiten contra els estereotips

Investigadores d'entitats públiques i privades catalanes van impartir dimarts xerrades simultànies en 501 escoles de 41 comarques, amb la finalitat de despertar vocacions científiques entre les alumnes d'11 a 13 anys

La setena edició de #científiques va ser l'esdeveniment reivindicatiu de referència per a la comunitat de dones investigadores catalanes i per a les escoles, en el marc de les celebracions pel Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència, dimarts passat. L'edició d'enguany ha batut rècords de participació i s'ha consolidat com l'acció comunicativa líder en la lluita contra el biaix de gènere i el sostre de vidre en la ciència a Catalunya.

#científiques va portar 611 investigadores d'entitats públiques i privades a impartir, de manera simultània, xerrades en 501 escoles de 41 comarques catalanes, davant de 37575 alumnes d'entre 11 i 13 anys (6è de primària i 1r d'ESO). L'objectiu era fomentar les vocacions científicotecnològiques entre nenes i nens i combatre els estereotips de gènere a l'escola. La iniciativa està organitzada per la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (FCRI), entitat vinculada a la Generalitat de Catalunya, i el Barcelona Institute of Science and Technology (BIST).

#científiques va néixer amb la voluntat de visibilitzar el paper estratègic de les dones en la recerca pública i privada a Catalunya i impulsar les vocacions STEM des de les escoles amb una mirada inclusiva de gènere. Aquest enfocament és clau, ja que el biaix de gènere en la ciència s'inicia ben aviat: les nenes comencen a considerar-se a si mateixes menys brillants que els nens a partir dels 6 anys, segons un article publicat a la revista *Science*.

Acte simultani

La fórmula comunicativa de #científiques és àgil i propera, combinant simultaneïtat i senzillesa. A les 11.00 h (hora simbòlica que coincidia amb l'11 de febrer), totes les escoles van visionar un vídeo breu i motivador de presentació general protagonitzat per Paula Alós, conductora del concurs i programa de cuina de l'SX3, *Manduka Family*. A continuació, cada científica va impartir una conferència presencial o virtual a l'escola assignada, en què va

compartir la seva experiència vital i el seu treball de recerca. Tota l'acció es va desenvolupar en rigors directe i de manera simultània en totes les escoles participants.

La iniciativa va incloure també un acte central, que en cada edició recorre diferents indrets de Catalunya. Enguany, aquest acte es va celebrar dimarts a la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC) i va comptar amb diverses xerrades amb assistència d'alumnes, retransmeses en *streaming*. Entre altres ponents, va destacar la participació d'Olfat Khannous Lleiffe, biotecnòloga i bioinformàtica, investigadora del Barcelona Supercomputing Center/IRB Barcelona i professora de la UVic-UCC.

Integrada per investigadores, enginyeres, emprenedores i directives, la comunitat de #científiques ha crescut des de les 101

El sostre de vidre s'ha reduït dins la comunitat científica, però encara és vigent

científiques i 103 escoles de la primera edició (2019) fins a les 611 investigadores i 501 escoles d'enguany. En l'edició actual, el 72% de les #científiques van provenir de 95 organismes públics de recerca (tant del CERCA com del CSIC). Van destacar institucions com la Universitat de Barcelona, amb 30 investigadores; l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA), amb 24 investigadores; i l'Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC), amb 18 investigadores. El 23% de les investigadores formen part d'empreses com HP, Boehringer Ingelheim, Provital Group, Lubrizol, Alcon, BASF, B. Braun, Aigües de Barcelona, Werfen, Eurecat i Henkel. També es compta amb la col·laboració del Grupo Menarini.

Referent divulgatiu

El 5 de febrer es va celebrar una

trobada formativa de #científiques al Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona, amb l'assistència d'Esther Niubó, consellera d'Educació i Formació Professional, i de Núria Montserrat, consellera de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya. En referència a #científiques, la consellera Núria Montserrat ha posat en relleu que "es tracta d'un referent divulgatiu d'ampli abast social que se suma a les accions de suport de l'Estratègia d'Igualtat de Gènere en la Ciència del Pla de Govern de la Generalitat de Catalunya".

Segons l'informe *Dones i Ciència*, presentat el 2023 pel Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya, la presència de la dona al món de la recerca a Catalunya, tot i progressar, encara és minoritària, especialment en els estadis més alts de la carrera acadèmica. L'estudi mostra que, el curs 2020-2021, la majoria de les persones titulades en graus universitaris eren dones (57,7% de dones enfront del 42,3% d'homes). Aquesta tendència continua en els màsters (56,8% de dones i 43,2% d'homes). No obstant això, la presència femenina disminueix a partir del doctorat (41,3% de dones doctores enfront del 48,7% d'homes doctores), i aquesta bretxa es manté al llarg de la carrera científica.

El 2021, el 43,6% del personal investigador postdoctoral eren dones, mentre que el 56,4% eren homes. Les catedràtiques d'universitat representaven només el 27,5%, enfront del 72,5% de catedràtics. Pel que fa al Personal Docent i Investigador (PDI), aquell any les dones constituïen el 37,57% del PDI permanent i el 43,70% del professorat agregat. L'índex de sostre de vidre a les universitats catalanes, que mesura la proporció entre el total de dones professores universitàries i les que arriben a catedràtiques, s'ha reduït en els darrers 10 anys fins a un 22%, però encara es constata la dificultat de les professores per esdevenir catedràtiques a Catalunya.

Els actes es poden recuperar al canal de YouTube de l'FCRI